

บทที่ 2

ความหมายและการวัดรายได้ประชาชาติและผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

2.1 ความหมาย

รายได้ประชาชาติ เป็นเครื่องมือที่นักเศรษฐศาสตร์ใช้วัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ในระบบเศรษฐกิจ คำว่า รายได้ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ ผลิตขึ้น ได้ในระบบเศรษฐกิจหนึ่งภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ ตามปกติใช้ระยะเวลา 1 ปี รายได้ประชาชาติเป็นคำกลางๆ แท้ที่จริงแล้วรายได้ประชาชาติอาจวัดได้หลายรูปแบบ เช่น ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product: GNP) ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เมืองต้น (Gross Domestic Product: GDP) ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product: NNP) รายได้ประชาชาติ หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิคิดตามราคาทุน (National Income or Net National Product at Factor Cost: NI หรือ NNP ณ ราคาทุน) รายได้ส่วนบุคคล (Personal Income: PI) และรายได้สุทธิส่วนบุคคล (Personal Disposable Income: Yd) เป็นต้น รายได้ ประชาชาติแต่ละชนิดมีความหมายและความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

2.2 ประเภทของรายได้ประชาชาติ

ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product) หรือ GDP หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (คิดในราคากลาง) ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ภายในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 ปี) ก่อนหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการผลิต สินค้าและบริการขึ้นมา

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product) หรือ GNP หมายถึง มูลค่า รวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (คิดในราคากลาง) ที่ประชาชาติหนึ่งผลิตได้ภายใน

ระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 ปี) ก่อนที่จะหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการขึ้นมา

$$\boxed{GNP = GDP + F}$$

F = รายได้สุทธิจากต่างประเทศ (net income from abroad) เป็นส่วนต่างระหว่างรายได้ที่เกิดจากผลเมืองของประเทศนั้นผลิตได้ในต่างประเทศกับรายได้ของชาวต่างประเทศหรือ พลเมืองประเทศอื่นผลิตได้ในประเทศนั้น ถ้ารายได้ของพลเมืองในประเทศนั้นที่อยู่ต่างประเทศสูงกว่ารายได้ของชาวต่างประเทศที่อยู่ในประเทศตนเอง ค่า F จะมีค่าเป็นบวก ค่า GNP จะมีค่ามากกว่า GDP แต่ถ้ารายได้ของพลเมืองในประเทศนั้นที่อยู่ต่างประเทศต่ำกว่ารายได้ของชาวต่างประเทศที่อยู่ในประเทศนั้น ค่า F จะมีค่าเป็นลบ ดังนั้น GNP จะมีค่าน้อยกว่า GDP

จะเห็นได้ว่า GDP และ GNP มีความหมายเดียวกันต่างกันแค่เพียงว่า GDP ของประเทศใด ถือเอาผลผลิตที่เกิดขึ้นภายในอาณาเขตประเทศนั้นเป็นหลัก โดยทรัพยากรที่จะทำผลิตสินค้าและบริการนั้นจะเป็นของพลเมืองในประเทศนั้นหรือของชาวต่างประเทศก็ได้ ในขณะที่ GNP ของประเทศใดถือเอาทรัพยากรการผลิตสินค้าและบริการซึ่งเป็นของ พลเมืองประเทศนั้นเป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่าสินค้าและบริการดังกล่าวจะผลิตภายในประเทศหรือผลิตในต่างประเทศ

ตัวอย่างเช่น GDP ของประเทศไทย หมายถึง ผลผลิตที่ผลิตได้ภายในประเทศไทย ทั้งหมดโดยไม่คำนึงว่าผู้ผลิตนั้นจะเป็นคนสัญชาติไทยหรือไม่ ในขณะที่ GNP ของประเทศไทย จะพิจารณาเฉพาะผลผลิตของคนสัญชาติไทยเท่านั้น โดยไม่คำนึงว่าคนไทยนั้นจะผลิตภายในประเทศหรือผลิตที่ต่างประเทศความแตกต่างระหว่าง GDP หรือ GNP ของไทยขึ้นอยู่กับรายได้ของคนไทยในต่างประเทศกับรายได้ของชาวต่างประเทศซึ่งเกิดจากการลงทุนในประเทศไทย ซึ่งเรียกว่า รายได้สุทธิจากต่างประเทศ (net income from abroad: F) ในกรณีที่รายได้ของคนไทยในต่างประเทศสูงกว่ารายได้ของชาวต่างประเทศที่เกิดจากการลงทุนในประเทศไทย แสดงว่ารายได้สุทธิจากต่างประเทศเป็นบวก ค่าของ GNP จะสูงกว่า GDP ในทางตรงข้ามถ้า

รายได้สุทธิของคนไทยในต่างประเทศต่ำกว่ารายได้ของชาวต่างประเทศที่ลงทุนในประเทศไทย รายได้สุทธิจากต่างประเทศจะมีค่าเป็นลบ ค่าของ GNP จะมีค่าน้อยกว่า GDP

การทำบัญชีรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกา ก่อนปี ค.ศ. 1991 ใช้ GNP (มากกว่าใช้ GDP) ในการวัดรายได้ประชาชาติ แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้ GDP แทน และในประเทศอื่นๆ เกือบทุกประเทศในโลกนี้ใช้ระบบเดียวกับสหรัฐอเมริกาคือใช้ GDP วัดรายได้ประชาชาติ

การวัดรายได้ประชาชาติ โดยใช้ GDP และ GNP วิธีใดดีกว่ากันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัด ถ้าต้องการวัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศควรใช้ GDP ดีกว่า GNP แต่ถ้าต้องการวัดความอยู่ดีกินดีในทางเศรษฐกิจของคนในประเทศควรใช้ GNP ดีกว่า GDP

ตัวอย่างเช่น

- ถ้าต้องการรู้ว่า การทำงานทำในประเทศจะทำได้ยากหรือง่าย มีการขยายโรงงานเพิ่มขึ้น มีการสร้างงานเพิ่มหรือไม่ ก็ไปดูตัวเลข GDP เพราะ GDP จะบอกให้ถึงระดับการผลิตภายในประเทศ

- ถ้าต้องการรู้ว่า รายได้ของคนในประเทศ (คนที่มีสัญชาติเดียวกัน) มากน้อยแค่ไหน ก็ให้ไปดูตัวเลข GNP เพราะ GNP จะรวมรายได้ทั้งหมดในชาติเดียวกันได้รับโดยไม่คำนึงว่าคนในชาตินั้นจะพำนักภายในประเทศหรือต่างประเทศ ดังนั้น GNP จึงเหมาะสมสำหรับ วัดสวัสดิการ (Welfare) ทางเศรษฐกิจของคนในชาติ

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ ณ ราคาตลาด (Net National Product at market price หรือ NNP at market price) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (คิดในราคาตลาด) ที่ประชาชาติหนึ่งผลิต ได้ในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 ปี) หลังจากหักค่าเสื่อมราคารของทรัพย์สิน¹ อันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการเหล่านั้นขึ้นมา

¹ ในทำนองเด่น ใช้ค่าใช้จ่ายกินทุน (Capital Consumption Allowances) แทนค่าเสื่อมราคารของทรัพย์สิน ซึ่งค่าใช้จ่ายกินทุน ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) ค่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตที่ชำรุดเสื่อมหรือสึกเสื่อม และค่าทรัพย์สินสูญหาย (Accidental Damage) เช่น ถูกไฟไหม้ น้ำท่วม โจรกรรม เป็นต้น แต่ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าเสื่อมราคารของทรัพย์สิน

$$\text{NNP ณ ราคาตลาด} = \text{GNP} - \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศสุทธิ ณ ราคาตลาด (Net Domestic Product at market price หรือ NDP at market price) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (คิดในราคาตลาด) ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 ปี) หลังจากหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการเหล่านี้ขึ้นมา

$$\text{NDP ณ ราคาตลาด} = \text{GDP} - \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

เหตุผล ที่นำเอาค่าเสื่อมราคา หรือ ค่าใช้จ่ายกินทุนไปหักออกจาก GNP หรือ GDP เพราะ ค่าเสื่อมราคา หรือค่าใช้จ่ายกินทุน ถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต ดังนั้นจึงนำไปหักออก และเมื่อนำไปหักออกแล้วก็จะได้ มูลค่าที่แท้จริง

รายได้ประชาชาติ หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิคิดตามราคากลาง (National Income: NI หรือ Net National Product at factor cost: NNP at factor cost) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการที่คิดในรูปต้นทุนที่ต้องจ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้า และบริการขั้นสุดท้ายที่ประชาชาติผลิตได้ในระยะเวลาหนึ่งหลังจากหักค่าเสื่อมราคาอันเนื่องมาจากการผลิตสินค้าและบริการเหล่านี้ ซึ่งเป็นการมองในด้านรายจ่ายซึ่งเป็นต้นทุนการผลิต แต่เมื่อมองในอีกด้านหนึ่ง คือ รายได้ที่จ่ายให้เจ้าของปัจจัยการผลิตในรูปต่างๆ เพื่อตอบแทนจากการนำปัจจัยการผลิตคั่งกล่าวไว้ใช้ ซึ่งเป็นการมองในด้านรายได้ประชาชาติ (National Income) นั่นเอง

NNP ณ ราคากลาง หรือ NI ต่างกับ NNP ณ ราคาตลาด ตรงที่ว่า NNP ณ ราคากลาง คิดตามราคากลางที่จ่ายให้เจ้าของปัจจัยการผลิต ส่วน NNP ณ ราคาตลาด คิดตามมูลค่าที่ขายได้ในห้องตลาด ดังนั้น

$NNP \text{ ในราคากทุน (หรือ NI) = NNP \text{ ณ ราคตลาด} - \text{รายการที่รวมอยู่ในราคากลางค้าที่ไม่ได้ตอกทอดไปถึงมือเจ้าของปัจจัย การผลิต} + \text{รายการที่ตอกถึงมือเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ไม่ได้รวมอยู่ในราคากลางค้า}$

รายการซึ่งรวมอยู่ในราคากลางค้าแต่ไม่ได้ตอกทอดไปถึงมือเจ้าของปัจจัยการผลิตได้แก่

1. ภาษีทางอ้อมของธุรกิจ เนื่องจากภาษีทางอ้อมของธุรกิจมีโอกาสผลักภาระภาษีไปให้ผู้ซื้อได้ โดยบวกเข้าไปในราคากลางค้าและบริการ ซึ่งรวมอยู่ใน NNP ณ ราคากลาง แต่เนื่องจากเงินส่วนนี้ เมื่อธุรกิจขายสินค้าแล้วไม่ได้นำมาจ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตในรูปต่างๆ แต่นำไปจ่ายให้กับรัฐบาล ดังนั้นการคำนวณ NNP ณ ราคากทุน จึงต้องนำค่าภาษี ทางอ้อมไปหักออกจาก NNP ณ ราคากลาง
2. เงินโอนของธุรกิจ เป็นรายการที่องค์กรธุรกิจจ่ายให้กับผู้อื่นในลักษณะให้เปล่าเพื่อเป็นเงินการกุศล หรือเป็นเงินรางวัล เป็นต้น ซึ่งเงินดังกล่าวจะ ทำให้ธุรกิจนำมาราชาราชได้ในการขายสินค้าและบริการตามราคากลางซึ่งรวมอยู่ใน NNP ณ ราคากลาง แต่เงินดังกล่าวไม่ได้ตอกถึงมือเจ้าของปัจจัยการผลิตเพื่อเป็นผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งหมด ดังนั้น การหาค่า NNP ณ ราคากทุน จึงต้องนำค่าเงินโอนของธุรกิจมาหักออกจาก NNP ณ ราคากลาง
3. กำไรของรัฐวิสาหกิจ ผลผลิตของรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนหนึ่งของ NNP ณ ราคากลาง ผลตอบแทนที่รัฐวิสาหกิจได้รับจากการขายสินค้าและบริการ กำไรที่เกิดขึ้นจะเป็นของรัฐบาล ซึ่งมิได้นำมาจัดสรรให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิต ดังนั้นการหาค่า NNP ณ ราคากทุน ซึ่งเป็นการคิดมูลค่าเฉพาะส่วนที่ตอกถึงมือเจ้าของปัจจัยการผลิต จึงต้องนำค่ากำไรของรัฐวิสาหกิจมาหักออกจาก NNP ณ ราคากลาง

รายการที่ตอกทอดถึงมีอื้อเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ไม่ได้รวมใน NNP ณ ราคาน้ำดื่ม

1. เงินอุดหนุนของรัฐบาล เป็นเงินที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือแก่ธุรกิจ ธุรกิจได้นำเงินดังกล่าวไปจ่ายให้แก่อื้อเจ้าของปัจจัยการผลิต ในฐานะต้นทุนการผลิต แต่ไม่ได้รวมในราคาน้ำดื่ม และบริการที่นำออกขาย จึงไม่ได้รวมอยู่ใน NNP ณ ราคาน้ำดื่ม ดังนั้นถ้าจะหา NNP ณ ราคาน้ำดื่ม จำต้องนำเงินอุดหนุนมารวมกับ NNP ณ ราคาน้ำดื่ม

2. ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ เนื่องจากการคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิตโดยคำนวณทางด้าน NNP ณ ราคาน้ำดื่ม กับการคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านรายได้ซึ่งคำนวณจากรายได้ทั้งหมดที่เจ้าของปัจจัยการผลิตได้รับ ซึ่งการคำนวณ ทั้ง 2 วิธี ควรจะได้คำตอย่างเท่ากัน เพราะเป็นสิ่งเดียวกัน แต่เนื่องจากการคำนวณนั้นอาจจะมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติก็ได้ ดังนั้นเพื่อให้การคำนวณทั้ง 2 รายการเท่ากัน จึงต้องบวกหรือลบค่าความคลาดเคลื่อนทางสถิติ

$$\text{NNP ณ ราคาน้ำดื่ม หรือ NI} = \text{NNP ณ ราคาน้ำดื่ม} - \text{ภาระทางอ้อมของธุรกิจ} - \text{เงินโอนของธุรกิจ} - \text{กำไรของรัฐวิสาหกิจ} + \text{เงินอุดหนุนของรัฐบาล} + \text{ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ}$$

รายได้ส่วนบุคคล (Personal Income) หรือ PI คือรายได้ที่ตอกทอดถึงมีประชานโดยทั่วไป ซึ่งเป็นรายได้ที่เป็นผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต และเป็นรายได้ที่ไม่ได้เป็นผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต แต่เนื่องจากรายได้ ประชาชาติ หรือ NNP ณ ราคาน้ำดื่ม รายได้เฉพาะส่วนที่ตอกทอดถึงมีอื้อเจ้าของปัจจัยการผลิตอันเกิดจากการที่ธุรกิจนำปัจจัยการผลิตไปใช้เท่านั้น ซึ่งรายได้ดังกล่าวบางรายการมิได้ตอกทอดไปถึงมีบุคคลโดยทั่วไป และมีบางรายการที่ตอกทอดถึงมีประชานโดยทั่วไป แต่ไม่ได้รวมอยู่ในรายได้ประชาชาติ ดังนั้น ค่าของรายได้ส่วนบุคคลจะมีค่าเท่ากับรายได้ ประชาชาติ (NI) หักออกจากรายได้บางชนิดที่จ่ายให้แก่

เจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ไม่ได้ตกลงดึงมือออกชัน และบวกด้วยรายได้ที่ไม่ได้จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิต แต่ตกลงดึงมือออกชัน ดังนี้

$PI = NI -$ รายได้บางชนิดที่จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ไม่ได้ตกลงดึงมือออกชัน $\pm$ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าคงเหลือเนื่องจากราคา $+$ รายได้ที่ไม่ได้จ่ายให้เจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ตกลงดึงมือออกชัน

รายได้ที่จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ไม่ได้ตกลงดึงมือออกชัน ได้แก่

1. ภาระรายได้และภาระที่เก็บจากกำไรของบริษัท ปกติบริษัทเมื่อดำเนินกิจการมีกำไรจะต้องนำกำไรไปเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับรัฐบาล ดังนั้น เงินค่าภาษีที่เก็บจากกำไรที่ไม่ได้ตกลงดึงมือผู้ถือหุ้น จึงต้องนำไปหักออกจากรายได้ประชาชาติ

2. กำไรที่เก็บไว้ในบริษัทโดยมิได้จ่ายเป็นเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น เมื่อบริษัทมีกำไรก็จะมีการกันกำไรไว้ในบริษัทเพื่อขยายกิจการ ดังนั้นจึงนำกำไรส่วนนี้มาหักออกจากรายได้ประชาชาติ เพราะกำไรส่วนนี้ไม่ได้ตกลงดึงมือบุคคล

3. ค่าประกันสังคม ซึ่งรวมอยู่ในรายได้ประชาชาติ แต่ไม่ตกลงดึงมือบุคคล

รายได้ที่ไม่ได้จ่ายให้เจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ตกลงดึงมือออกชัน ได้แก่ เงินโอนต่างๆ ซึ่งเงินโอนนี้อาจจะเป็นเงินหรือสิ่งของที่ได้ถือเป็นการให้เปล่าโดยไม่มีสินค้าหรือบริการตอบแทน เป็นการโอนอำนาจซื้อขายบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยไม่ได้ก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แต่เงินโอนส่วนบุคคลนี้ เมื่อบุคคลได้รับเข้ามาแล้วว่าเป็นรายได้ของเขา ช่วยให้เขามีอำนาจซื้อสูงขึ้น ดังนั้นการหารายได้ส่วนบุคคล จึงต้องคำนวณโอนไปรวมกับรายได้ประชาชาติ เงินโอนแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. เงินโอนของรัฐบาล ได้แก่ เงินที่รัฐบาลจ่ายให้กับผู้ได้รับความช่วยเหลือ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญที่จ่ายให้กับข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว เงินสงเคราะห์คนชรา เงินสงเคราะห์พ่อแม่ผู้สูงอายุ เป็นต้น เงินที่รัฐบาลจ่ายให้บุคคลดังกล่าวสามารถนำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องทำงานให้รัฐบาลเป็นการตอบแทน

2. เงินโอนส่วนบุคคล ได้แก่ เงินที่ธุรกิจ หรือบุคคลต่างๆ บริจาคเพื่อการกุศลแก่บุคคล หรือ วัดวาอาราม โดยมิได้หวังผลกำไร ตลอดจนทรัพย์สินที่ยกให้กันระหว่างบุคคล เช่น บิคาดามารดา ยกมรดกให้บุตร เป็นต้น บุคคลหรือสถาบันที่ได้รับเงินโอนเหล่านี้มาโดยไม่ต้องทำงานตอบแทน

$$PI = NI - \text{ภาษีรายได้และภาษีที่เก็บจากกำไรของบริษัท} \\ - \text{กำไรที่เก็บไว้ในบริษัท โดยมิได้จ่ายเป็นเงินปันผล} \\ \text{ให้กับผู้ถือหุ้น} - \text{ค่าประกันสังคม} \pm \text{การ} \\ \text{เปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสินค้าคงเหลือเนื่องจาก} \\ \text{ราคา} + \text{เงินโอนต่างๆ}$$

รายได้สุทธิส่วนบุคคล (Personal Disposable Income) หรือ Y_d คือรายได้ที่扣掉ดึง มีบุคคลหรือประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งประชาชนสามารถนำไปใช้จ่ายได้จริงทั้งหมด (ถ้าต้องการ)

$$Y_d = PI - \text{ภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า}$$

2.3 สรุป

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประชาชาติประเทศต่างๆ

GDP = มูลค่าของสินค้าและบริการที่สร้างขึ้นสุดท้ายที่ผลิตได้ภายในประเทศ คิดตามราคาตลาด

GNP = GDP + F

NNP ณ ราคาตลาด = GNP - ค่าเสื่อมราคา

NI = NNP ณ ราคาตลาด - ภาษีทางอ้อม, เงินโอนของธุรกิจ

กำไรของรัฐวิสาหกิจ + เงินอุดหนุนของรัฐบาลต่อองค์กรธุรกิจ
± ความผิดพลาดทางสถิติ

PI = NI - ภาษีรายได้และภาษีเก็บจากกำไรของบริษัท, กำไรที่เก็บไว้ใน
บริษัทโดยไม่ได้จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น ค่าประกันสังคม
± การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าคงเหลือเนื่องจากราคาน้ำมันของรัฐบาล
+ เงินโอนของรัฐบาล เงินโอนธุรกิจ ดอกเบี้ยที่รัฐบาลจ่าย

$Y_d = PI -$ ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา

2.4 รายได้ประชาชาติที่เป็นตัวเงินและรายได้ประชาชาติที่แท้จริง

รายได้ประชาชาติที่เป็นตัวเงิน (Nominal National Income) เป็นยอดรวมของรายได้ที่เข้าของปัจจัยการผลิต ได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ ในระยะเวลา 1 ปี รายได้ที่เข้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้รับ ได้แก่ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร ซึ่งเป็นการประเมินกิจกรรมทางเศรษฐกิจออกเป็นเงินนั้นเอง โดยคิดตามราคาตลาด หรือมูลค่าของผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้คิดตามราคาน้ำมันที่ซื้อขายในท้องตลาดในขณะนั้น

รายได้ประชาชาติที่แท้จริง (Real National Income) หมายถึง รายได้ประชาชาติที่คิดตามราคากองที่ เป็นการวัดผลผลิตประชาชาติ ณ ระดับราคากองที่ ซึ่งเป็นราคาที่กำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน (เป็นมูลค่าของผลผลิตในปีปัจจุบัน โดยคิดจากราคากองที่)

$$\text{รายได้ประชาชาติที่แท้จริง} = \frac{\text{รายได้ประชาชาติเป็นตัวเงิน}}{\text{ดัชนีราคาปีเดียวกัน}}$$

เนื่องจากรายได้ประชาชาติที่คำนวณอุดมเป็นเงินตามราคตลาด (Market Price) ในขณะที่เกิดเงินเพื่อ สินค้ามีราคาสูงขึ้น และค่าของเงินคล่อง ซึ่งทำให้รายได้ประชาชาติที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น แต่แท้ที่จริงแล้วผลผลิตที่ผลิต ได้อาจไม่เพิ่มขึ้นเลย ตัวอย่างเช่น ในปี 2540 มีรายได้ประชาชาติ 20,000 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 30,000 พันล้านบาท ในปี 2541 จะเห็นว่ารายได้ประชาชาติสูงขึ้น ร้อยละ 50 แต่ถ้าราคาในปี 2541 สูงขึ้น ร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน แสดงว่ารายได้ประชาชาติที่แท้จริงไม่ได้เพิ่มขึ้นเลย ดังนั้นการวัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงต้องใช้รายได้ประชาชาติที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อรายได้ประชาชาติที่แท้จริงในแต่ละปี เป็นการวัดผลผลิตที่แท้จริง ซึ่งเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะค่าที่แท้จริง (real) ได้ควบคุมผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติที่แท้จริง จึงเท่ากับเป็นการเปลี่ยนแปลงในปริมาณสินค้าและบริการเท่านั้น

2.5 ความสำคัญของรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติเป็นเครื่องมือที่นักเศรษฐศาสตร์สร้างขึ้นเพื่อใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะเวลาต่างๆ กัน และใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ตัวเลขรายได้ประชาชาติที่คำนวณอุดมได้มีความสำคัญ ดังนี้

1. ในด้านศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ การนำตัวเลขรายได้ประชาชาติไปใช้ศึกษาความกับน ทฤษฎีหรือกฎหมายทางเศรษฐศาสตร์ ทำให้ผู้ที่ศึกษาได้เข้าใจปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจได้ดีขึ้น

ขึ้น และได้เห็นว่ากลไกทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวโยงกันอยู่อย่างไรบ้าง ระดับรายได้และรายจ่ายรวมมีความสมดุลอย่างไร มีการใช้ทรัพยากรในกระบวนการทางเศรษฐกิจระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ช่วยให้ศึกษาและวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ในด้านวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศไทย รายได้ประชาชาติจะเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร กำลังเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ รายได้ของคนในประเทศลดลง มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรเป็นอย่างไร

3. เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทย ตัวเลขรายได้ประชาชาตินอกจากจะช่วยให้ทราบถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันแล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนเศรษฐกิจของประเทศไทยอนาคต การวิเคราะห์รายได้ประชาชาติจะทำให้รู้ทราบว่าควรจะเข้าไปแทรกแซง ส่งเสริม ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และในขอบเขตระดับใดจึงเหมาะสม

4. เป็นเครื่องมือวางแผนนโยบายในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ภาครัฐมีตอกย้ำผู้ที่ควรเสียภาษี เพราะตัวเลขรายได้ประชาชาติจะชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถในการเสียภาษีของประชากรกลุ่มต่างๆ ว่ามีอยู่เพียงใด

5. ใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย ว่ามีความแตกต่างกัน อย่างไร โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การศึกษารายได้ประชาชาติของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่พัฒนาแล้ว จะทำให้ทราบว่าควรพัฒนาในด้านใดจึงจะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

6. ใช้วางแผนการผลิตและการลงทุนของภาคเอกชน เพราะตัวเลขรายได้ประชาชาติจะเป็นข้อมูลให้ภาคเอกชนสามารถนำไปวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ทราบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจภาคเอกชนประเภทใดลั่นตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตและการลงทุนในอนาคต

2.6 บัญชีรายได้ประชาชาติ : พลิตภัณฑ์ภายในประเทศ (National Income Accounting : GDP)

ในการวัดมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นได้ในระบบเศรษฐกิจ อาจกระทำได้ 3 ทางคือ

1. การวัดทางด้านผลผลิต (Product Approach) คือการรวมมูลค่าของสินค้าและบริการที่ขายในท้องตลาดเข้าด้วยกัน

2. การวัดทางด้านรายจ่าย (Expenditure Approach) คือการรวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการในท้องตลาดเข้าด้วยกัน

3. การวัดทางด้านรายได้ (Income Approach) คือการรวมรายได้ที่จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตนั้นเข้าด้วยกัน

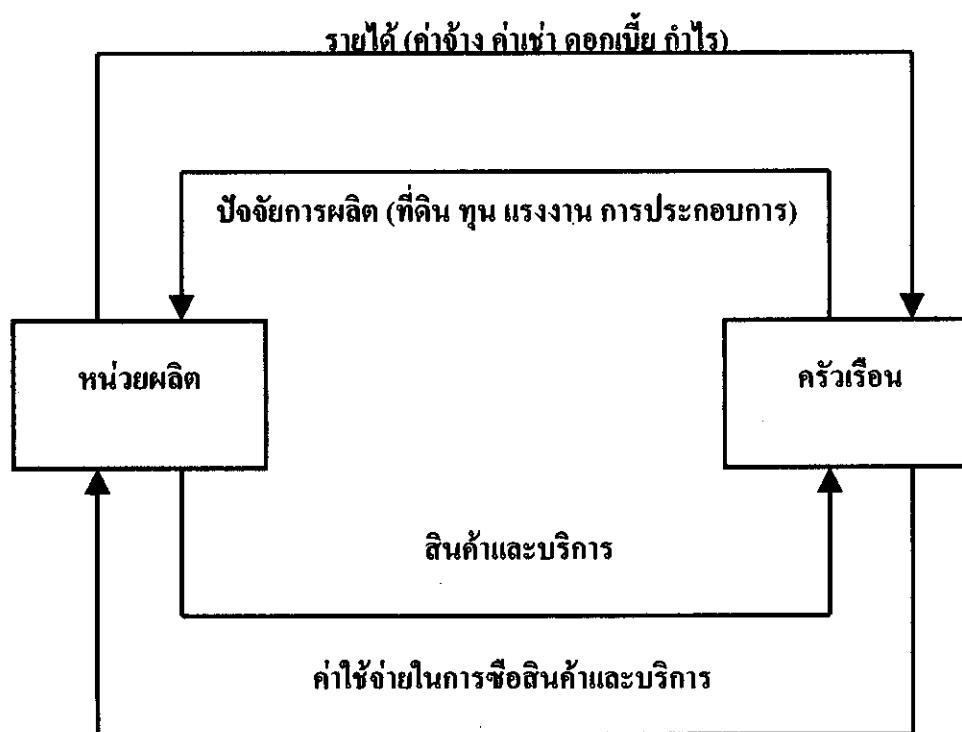
ซึ่งการวัดทั้ง 3 วิธีตามแนวความคิดทางทฤษฎีจะให้ผลออกมากเท่ากัน เพราะการใช้-จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการใดๆ คือมูลค่าของสินค้าและบริการนั้น ซึ่งจะต้องเท่ากัน รายได้ที่จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตซึ่งทำการผลิตสินค้านั้นๆ

ในสหรัฐอเมริกาการวัดรายได้ประชาชาติและผลิตภัณฑ์ประชาชาติสร้างมาจากระบบบัญชีเริ่กว่า บัญชีรายได้ประชาชาติและผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (National Income and Product Accounts (NIPA)) ซึ่งจัดทำโดย Bureau of Economic Analysis of the Department of Commerce ซึ่งบัญชีดังกล่าวจะเป็นกรอบในการวิเคราะห์รายได้ประชาชาติ สำหรับประเทศไทยมีการจัดทำระบบบัญชีรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าการคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านรายได้ และทางด้านรายจ่ายจะได้ผลออกมากเท่ากัน จะพิจารณาได้จากการเศรษฐกิจแสดงการหมุนเวียนของค่าใช้จ่ายและรายได้ (The Circular Flow of Expenditure and Income) ดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.1

วงจรเศรษฐกิจของค่าใช้จ่ายและรายได้ ของหน่วยผลิตและครัวเรือน

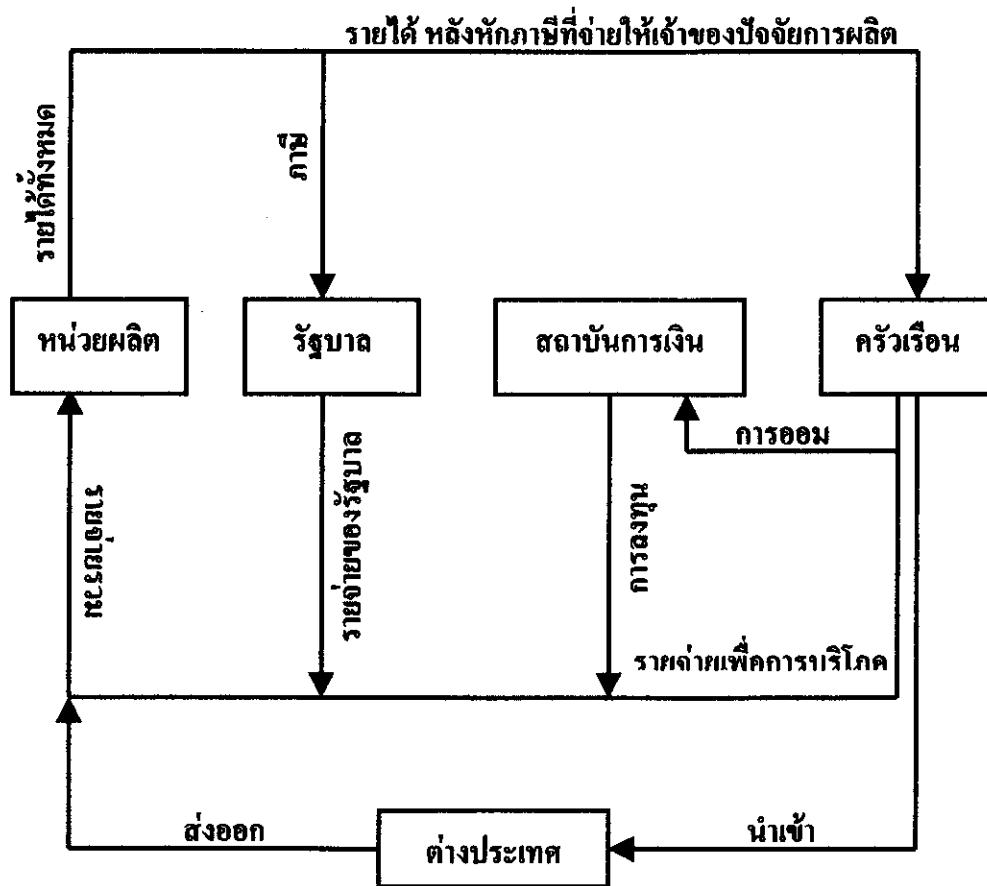
จากรูป 2.1 สมนुติว่าระบบเศรษฐกิจที่กำลังพิจารณาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบจำกัด เป็นระบบเศรษฐกิจปิด ไม่มีรัฐบาล และไม่มีการออม ในระบบเศรษฐกิจนี้บุคคล 2 กลุ่ม ทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ครัวเรือนและหน่วยผลิต โดยครัวเรือนจะใช้จ่ายรายได้ทั้งหมดที่เขามีได้รับจากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตจากผู้ผลิต ใช้ไปในการซื้อสินค้าและบริการที่ผลิต ได้ภายในประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดกระแสหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องจากการใช้จ่าย จากธุรกิจไปยังครัวเรือน และจากครัวเรือนกลับไปยังธุรกิจหรือหน่วยผลิต ซึ่งหมายความว่า หน่วยผลิตทำการผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัจจัยการผลิตจากครัวเรือน ได้แก่ พื้นที่

แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ และจ่ายผลตอบแทนให้เจ้าของปัจจัยการผลิต ในรูป ค่าเช่า ค่าจ้าง คอกเบี้ยและกำไร ซึ่งกลามมาเป็นรายได้ของเจ้าของปัจจัยการผลิต ซึ่งคือ ครัวเรือน ครัวเรือนก็จะซื้อสินค้าและบริการจากผู้ผลิต และจ่ายเงินให้กับผู้ผลิตซึ่งเป็นรายจ่ายในการซื้อสินค้า และบริการผลึกคือ ผลผลิตรวมจะเท่ากับรายได้รวมและเท่ากับรายจ่ายรวมของประเทศ นั่นคือ

$$\text{ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ} = \text{รายได้ประชาชาติ} = \text{รายจ่ายรวม}$$

รูปที่ 2.2

วงจรเศรษฐกิจของรายได้ รายจ่าย ของหน่วยผลิต ครัวเรือนและรัฐบาล

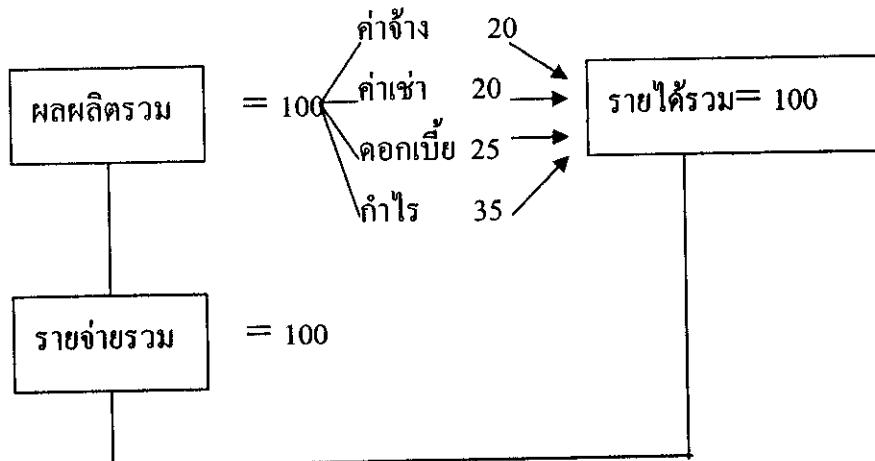
อห่าง ไรกีตาน ถ้าเป็นระบบเศรษฐกิจเปิด และมีรัฐบาลเข้ามาเก็บข้อง และมีการออม ดัง แสดงในรูปที่ 2.2 กระแสการหมุนเวียนของค่าใช้จ่ายกับรายได้จะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น คือ เมื่อมีการผลิตสินค้าและบริการขึ้น ผู้ผลิตหรือหน่วยธุรกิจจะนำรายได้ที่ได้รับจากการขายผล ผลิต ส่วนหนึ่งจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้เจ้าของปัจจัยการผลิต อีกส่วนหนึ่งจ่ายเป็นภาษีให้กับรัฐ บาล ดังนั้น รายจ่ายที่ผู้ผลิตจ่ายให้เจ้าของปัจจัยการผลิต ก็จะกลายเป็นรายได้ของเจ้าของปัจจัย การผลิต และภาษีที่จ่ายให้กับรัฐบาล ก็จะเป็นรายได้ของรัฐบาล เมื่อครัวเรือนมีรายได้ส่วนหนึ่ง ก็จะนำไปใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ (ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยการนำ เข้า) อีกส่วนหนึ่งนำไปเก็บออมไว้ที่สถาบันการเงิน สถาบันการเงินก็จะนำเงินนั้นมาใช้จ่ายเพื่อ การลงทุน และสำหรับรายได้ของรัฐบาลที่ได้รับ ก็จะนำกลับไปใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจเป็นค่า ใช้จ่ายของรัฐบาล ดังนั้น รายจ่ายทั้งหมด ก็จะเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค เพื่อการลงทุน และค่า ใช้จ่ายของรัฐบาลและรายจ่ายสุทธิจากต่างประเทศ ผลที่ได้รับก็เหมือนเดิม คือ ผลผลิตรวม เท่ากับรายได้รวมและเท่ากับรายจ่ายรวมของประเทศ หรือ

$$\text{ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ} = \text{รายได้ประชาชาติ} = \text{รายจ่ายรวม}$$

เพื่อให้เข้าใจว่าทำไนผลิตภัณฑ์ประชาชาติ รายได้ประชาชาติ และรายจ่ายรวมของ ประเทศมีค่าเท่ากัน เพื่อให้ง่ายในที่นี้จะสมนुติว่า ไทยเรามีโรงสีทำการผลิตแห่งเดียว และ คน

ไทยมีความต้องการซื้อเพื่อการบริโภคอย่างเดียว การหมุนเวียนของผลผลิตรวม รายได้ และรายจ่าย รูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 ผลผลิตรวม = รายได้รวม = รายจ่ายรวม

ตามรูป 2.3 โรงสีผลิตข้าวได้มูลค่า 100 ล้านบาท โรงสีจะต้องจัดสรรให้แก่ผู้มีส่วนในการผลิต เป็นค่าจ้าง 20 ล้านบาท ค่าเช่า 20 ล้านบาท คอกเบี้ย 25 ล้านบาท และกำไร 35 ล้านบาท ซึ่ง รายได้ที่ครัวเรือนได้รับรวมเป็นเงิน 100 ล้านบาท เมื่อครัวเรือนมีรายได้จะใช้จ่ายเงินเพื่ือซื้อ สินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการ แต่เนื่องจากได้สมมุติว่าบริโภคข้าวอย่างเดียว ดังนั้นรายได้ 100 ล้านบาท ก็จ่ายเงินรวมทั้งหมดเท่ากับ 100 ล้านบาท

2.7 การคำนวณรายได้ประชาชาติ

1. การวัดค่า GDP ทางด้านผลผลิต (Product Approach) คือ การรวมมูลค่าของ สินค้า และบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตได้ภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง (1 ปี) ดังนั้นจึงควรมាន้ำความ เชื่าใจเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้เสียก่อน

ผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย (final product) หมายถึง สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมาถูก นำไปใช้ในการบริโภค ไม่ใช่สินค้าที่ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตของหน่วยผลิตอื่นๆ ในช่วง ที่กำลังพิจารณา

ผลิตภัณฑ์ชั้นกลาง (intermediate product) หมายถึง สินค้าหรือผลผลิตที่หันน่ำยผลิตหนึ่งๆ ผลิตได้ แต่ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตของหน่วยผลิตอื่นๆ ในช่วงเวลาที่กำลังพิจารณา

มูลค่าของผลผลิตเพิ่ม (value added) มูลค่าผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้หักออกจากมูลค่าของปัจจัยการผลิตซึ่งซื้อมาจากหน่วยผลิตอื่นๆ

$$\text{มูลค่าเพิ่ม} = \text{มูลค่าของสินค้าและบริการ} - \text{สินค้าและบริการที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น}$$

คำอธิบาย จากที่กล่าวมาแล้วว่าการคำนวณรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์ประชาชาตินั้นวัดจากการรวมมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชั้นสุดท้าย แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือในบางครั้งหน่วยผลิตนั้นก็ไม่ทราบว่าสินค้าและบริการที่ผลิตได้นั้นเป็นสินค้าหรือบริการชั้นสุดท้ายหรือไม่ หรือบางครั้งหน่วยผลิตก็ไม่สนใจว่าสินค้าและบริการที่ขายผลิตได้ถูกนำไปใช้เป็น final use หรือไม่ ดังนั้นการรวมมูลค่าของสินค้าทั้งหมดของทุกหน่วยผลิตตามราคากลางจะได้ผลผลิตมีมูลค่าเกินกว่ามูลค่าของผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงในระบบเศรษฐกิจ ดังแสดงในตาราง 2.1 ซึ่งแสดงถึงขั้นตอนการผลิต 3 ขั้นตอน

ตารางที่ 2.1
การซื้อขายแลกเปลี่ยนตามขั้นตอนการผลิต

หน่วยผลิต	ชนิดของสินค้าที่ผลิต	มูลค่าของผลผลิตแต่ละขั้นการผลิต	มูลค่าผลผลิตเพิ่ม	ยอดขายระหว่างธุรกิจ
ชาวนาปลูกข้าว	ข้าวสาลี	100	100	0
โรงงานทำแป้ง	แป้ง	130	30	100
โรงงานทำขนมปัง	ขนมปัง	180	50	130
รวม		410	180	230

จากตารางที่ 2.1 จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายคือขนมปัง ซึ่งขนมปังทำมาจากแป้งและข้าวสาลี ดังนั้น ถ้ารวมมูลค่าของผลผลิตทั้งหมด คือ ข้าวสาลี แป้ง และขนมปัง จะได้มูลค่าของสินค้าทั้งหมดเท่ากับ 410 บาท ซึ่งมีมูลค่าเกินกว่าผลผลิตที่ผลิตได้ เพราะเกิดการนับซ้ำ (double counting) โดยมูลค่าของแป้งจะรวมมูลค่าของข้าวสาลีไว้ด้วย และมูลค่าของขนมปังจะรวมมูลค่าข้าวสาลีซึ่งอยู่ในตัวแป้งด้วย ดังนั้นมูลค่าของข้าวสาลี จึงถูกนับซ้ำเป็น 3 เท่า โดยหลักในการนองดียกันมูลค่าแป้งจะถูกนับซ้ำเป็น 2 เท่า และมูลค่าขนมปังเป็น 1 เท่า

เพื่อหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ ในการคำนวณรายได้ประชาชาติจะคำนวณโดยการรวมมูลค่าของผลผลิตเพิ่ม ซึ่งในที่นี้เท่ากับ 180 บาท ซึ่งเท่ากับมูลค่าของผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย (ในที่นี้คือขนมปัง) พอดี

ดังนั้นในการคำนวณรายได้ประชาชาติซึ่งคำนวณจากมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ในการณ์ที่หมายถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายหาได้ยาก จะคำนวณจากมูลค่าเพิ่มก็ได้

การคำนวณรายได้ประชาชาติด้านผลผลิตของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คำนวณหารายได้ประชาชาติด้านผลผลิตจากมูลค่าเพิ่มโดยจัดแบ่งการผลิตของประเทศไทยเป็นสาขาวิชาการผลิตต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สาขาเกษตร ซึ่งแยกออกเป็นสาขาอื่นๆ ได้แก่ กสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง เป้าไน การบริการภาคการเกษตร และการแปรรูปผลผลิตจากสินค้าเกษตร
2. สาขาเหมืองแร่ และย่อยหิน
3. สาขาอุตสาหกรรม
4. สาขาก่อสร้าง
5. สาขาไฟฟ้าและประปา
6. สาขาการคมนาคมและขนส่ง
7. สาขารถค้าส่งและค้าปลีก
8. สาขาระดับประเทศ
9. สาขาที่อยู่อาศัย
10. สาขาระดับประเทศและป้องกันประเทศ
11. สาขาริการ

การคำนวณตามราคาน้ำดื่มกับราคากองที่ ในการคำนวณหารายได้ประชาชาติด้านผลผลิตนั้น เราอาจคำนวณออกมาเป็นราคาน้ำดื่มหรือราคากองที่ก็ได้

GDP ตามราคาน้ำดื่ม เป็นผลผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้นที่คำนวณตามราคาน้ำดื่มของแต่ละปี

GDP ตามราคากองที่ เป็นผลผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นที่เราคำนวณโดยใช้ราคาน้ำดื่มน้ำหนึ่งปีฐาน (base year)

ตารางที่ 2.2 พลิตภัณฑ์ประชาธิแคลร์รายได้ประชาธิของประเทศไทยที่คำนวณทางด้านผลผลิตคิดตาม

ราคาตลาดระหว่างปี 2537-2540

หน่วย : ล้านบาท

	2537	2538	2539	2540*
การเกษตร	392,496	469,426	510,400	531,782
กสิกรรม	208,824	263,205	292,637	303,927
ปศุสัตว์	35,675	42,480	43,929	42,057
ประมง	76,152	84,265	87,893	99,750
ป่าไม้	6,035	5,856	5,969	5,657
การบริการภาคเกษตร	12,463	12,800	13,480	13,354
แปรรูปสินค้าเกษตร	53,347	60,820	66,492	67,037
การเหมืองแร่และย่อยหิน	48,667	50,113	62,387	86,457
การอุดสาหกรรม	1,017,536	1,179,585	1,298,817	1,333,272
การก่อสร้าง	267,801	305,623	343,873	270,461
การไฟฟ้าและประปา	84,552	99,352	106,711	110,940
การคมนาคมและขนส่ง	269,704	304,406	341,693	366,260
การค้าส่งและค้าปลีก	600,747	673,085	720,058	774,188
การธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	280,595	315,514	346,874	324,146
ท่องเที่ยว	88,795	99,338	109,279	121,675
การบริหารราชการและป้องกันประเทศไทย	127,523	154,668	167,888	175,804
การบริการ	456,080	534,479	600,511	629,122
ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (GDP)	3,634,496	4,185,629	4,608,491	4,724,107
นำเข้า รายได้สุทธิจากต่างประเทศ (F)	-55,791	-68,202	-102,084	-122,124
ผลิตภัณฑ์ประชาธิเบื้องต้น (GNP)	3,578,705	4,117,427	4,506,407	4,601,983
ลง ภาษีทางอ้อมหักเงินอุดหนุน	436,815	498,874	559,639	541,785
ค่าใช้จ่ายกินทุน	395,952	469,180	553,642	631,044
รายได้ประชาธิ (NI)	2,745,938	3,149,343	3,393,126	3,429,154
ผลิตภัณฑ์ประชาธิเบื้องต้นเฉลี่ยต่อคน (Per capita GNP)	60,953	69,316	75,103	75,938
จำนวนประชากร (หน่วย 1,000 คน)	58,713	59,401	60,003	60,602

* ตัวเลขประมาณการ

ที่มา : รายได้ประชาธิของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ตารางที่ 2 หน้า 11

ตารางที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์ประชาชาติและรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ที่คำนวณทางด้านผลผลิต
คิดตามราคากองที่ ณ ราคาปี 2531

หน่วย : ล้านบาท

	2537	2538	2539	2540*
การเกษตร	308,014	317,043	328,347	325,918
กสิกรรม	175,699	184,682	195,970	197,623
ปศุสัตว์	31,445	31,666	32,295	32,116
ประมง	49,804	50,843	49,613	47,643
ปาไม้	4,558	4,115	3,990	3,567
การบริการภาคเกษตร	9,030	8,615	8,668	8,159
แปรรูปสินค้าเกษตร	37,478	37,112	37,810	36,810
การเหมืองแร่และย่อยหิน	43,841	44,066	52,445	62,905
การอุตสาหกรรม	817,886	910,846	973,770	975,390
การก่อสร้าง	172,036	185,031	198,424	145,720
การไฟฟ้าและประปา	68,911	78,998	82,750	87,459
การคมนาคมและขนส่ง	213,273	239,290	267,738	278,030
การค้าส่งและค้าปลีก	445,939	491,720	498,646	486,105
การธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	210,505	223,726	232,259	205,546
ท่องเที่ยว	73,743	78,616	84,101	87,952
การบริหารราชการและป้องกันประเทศ	70,114	76,015	80,399	82,629
การบริการ	271,151	289,960	310,441	317,242
ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น	2,695,413	2,935,341	3,109,320	3,054,902
บวก รายได้สุทธิจากต่างประเทศ (F)	-382,41	-40,990	-58,280	-63,154
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP)	2,657,172	2,894,351	3,051,040	2,991,388
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเฉลี่ยต่อคน (Per capita(GNP))	45,257	48,726	50,848	49,361
จำนวนประชากร (หน่วย 1,000 คน)	58,713	59,401	60,003	60,602

* ตัวเลขประมาณการ

ที่มา : รายได้ประชาชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ตารางที่ 3 หน้า 11

ตารางที่ 2.4 GDP ของสหรัฐอเมริกาวัดทางด้านผลผลิตคิดตามราคาน้ำดื่ม ปี 2535

มูลค่าของผลผลิตเพิ่ม จำแนกตามสาขาวิชาการผลิต	พันล้านเหรียญ US	Percent ของ GDP
เกษตร เป้าไม้ และประมง	115.5	1.9
เหมืองแร่	85.2	1.4
อุตสาหกรรม	1063.0	<u>17.7</u>
การก่อสร้าง	222.1	3.7
การคมนาคมและการขนส่ง	529.3	8.8
การค้าส่งและค้าปลีก	951.9	15.9
การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	1,106.1	18.4
การบริการ	1,182.7	19.6
รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	755.7	12.6
ความคุ้มครองทางสังคม	8.8	.1
ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (GDP)	6,020.2	100
รายได้สุทธิจากต่างประเทศ	5.6	
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP)	6,025.8	

ที่มา : Survey of Current Business, ตุลาคม 2536 อ้างในหนังสือ Economics ของ

Lipsey Courant พิมพ์ครั้งที่ 11 หน้า 444

ตารางที่ 2.5 GDP ของประเทศไทยวัดทางด้านผลผลิตคิดตามราคากลาง ปี 2539

มูลค่าของผลผลิตเพิ่ม จำแนกตามสาขาวิชาการผลิต	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละ ของ GDP
เกษตร เป้าไม้ และประมง	510,400	11.08
เหมืองแร่ และย่อยหิน	62,387	1.35
อุตสาหกรรม	1,298,817	<u>28.18</u>
ก่อสร้าง	343,873	7.46
ไฟฟ้าและประปา	106,711	2.32
การคมนาคมและการขนส่ง	341,693	7.42
การค้าส่งและค้าปลีก	720,058	15.63
ธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์	346,874	7.53
ท่องยานพาณิชย์	109,279	2.37
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศไทย	167,888	3.63
การบริการ	<u>600,511</u>	<u>13.03</u>
ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (GDP)	4,608,491	100.0
รายได้สุทธิจากต่างประเทศ	<u>-102,084</u>	
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP)	4,506,407	

ที่มา : จากตารางที่ 2.2

2. การวัดค่า GDP ทางด้านรายจ่าย (GDP from the Expenditure Side)

การคำนวณ GDP ทางด้านรายจ่ายเป็นการรวมเอาค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขึ้นสุดท้ายในท้องตลาดเข้าด้วยกันภายในระยะเวลา 1 ปี ค่าใช้จ่ายที่นำมารวบใน GDP มี 4 ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายของรัฐบาล และค่าใช้จ่ายในการส่งออกสุทธิ (net exports) ค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของประชาชน (Consumption Expenditure : C_a) หมายถึงค่าใช้จ่ายในสินค้าและบริการที่ผลิตได้และได้นำไปขายให้กับผู้บริโภคภายในระยะเวลาหนึ่งปี ค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาจแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าประเภทคงทน (durable goods) เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ เป็นต้น

(2) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าประเภทไม่คงทน (nondurable goods) เช่น เสื้อผ้า อาหาร ยาสูบ ยาสีฟัน เป็นต้น

(3) ค่าใช้จ่ายสำหรับบริการต่างๆ (services) เช่น ค่าห้องพัก ค่าบริการทางการแพทย์ และค่าบริการทางกฎหมาย เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Investment Expenditure : I_a) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเพื่อการบริโภคในปัจจุบัน แต่เป็นสินค้าที่จะเพิ่มความสามารถในการผลิตให้แก่ระบบเศรษฐกิจซึ่งทำให้สามารถผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งรวมเรียกว่าสินค้าทุน (capital goods) การพิจารณาค่าใช้จ่ายในการลงทุน จะรวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าทุนกับการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง

(1) สินค้าทุน (capital goods) ได้แก่ โรงงาน เครื่องจักร และโกดังสินค้า เครื่องมือเครื่องใช้ และตึกที่ทำการค้า สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่ใช้เพื่อการลงทุน (investment goods) ซึ่งอาจจะแยกเป็นประเภทๆ ดังนี้

- โรงงานและเครื่องมือเครื่องใช้ (plant and equipment) ในการผลิตสินค้าจะต้องใช้สินค้าทุน (capital goods) ซึ่งได้แก่ เครื่องมือ เครื่องจักร โรงงาน ปริมาณของสินค้าทุน เรียกว่า

capital stock การเพิ่มสินค้าทุนใหม่คือ การลงทุน ในกรณีจะเรียกว่า การลงทุนภาครของธุรกิจ (business fixed investment) หรือที่เรียกสั้นๆ ว่าการลงทุนถาวร (fixed investment)

- **การลงทุนเพื่อที่อยู่อาศัย** (residential investment) การสร้างบ้านหรืออาคารชุด ซึ่งเป็นสินทรัพย์ถาวร ความจริงอาคารที่อยู่อาศัยมีลักษณะคล้ายสินค้าเพื่อบริโภคถาวร แต่เนื่องจากการก่อสร้างเสียค่าใช้จ่ายสูงและอาชญากรรมใช้งานบ้านดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างบ้านจะถูกนับว่าเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนมากกว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค แต่ถ้าครัวเรือนซื้อบ้านจากผู้ก่อสร้าง ทรัพย์สินที่มีอยู่นี้ จะถือว่าเป็นการโอนไม่ก่อให้เกิดผลผลิตใหม่ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อบ้านซึ่งถือว่าเป็นการโอนจะไม่นับรวมในรายได้ประชาชาติ

(2) **สินค้าคงคลัง** หมายถึง สต็อกของวัสดุหรือวัตถุคิบที่ใช้ในการผลิตหรือสต็อกของผลผลิตที่ผลิตได้ เนื่องจากสินค้าคงคลังเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นมาแต่ยังไม่ถูกนำไปใช้เพื่อการบริโภคในปัจจุบัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงสินค้าคงคลังในทางที่เพิ่มขึ้นจะถือได้ว่าเป็นการลงทุนชนิดหนึ่งในปัจจุบัน

สินค้าคงคลังในส่วนที่เพิ่มขึ้น ถือว่าเป็นสินค้าเพื่อการลงทุนประเภทหนึ่ง สินค้าคงคลังเหล่านี้จะถูกนับรวมในบัญชีรายได้ประชาชาติ ณ ระดับราคากลาง ซึ่งได้รวมค่าจ้างค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดจากการผลิตสินค้า และกำไรซึ่งกิจการได้รับจากการขายสินค้า ดังนั้นสินค้าคงคลังในที่นี้จะพิจารณาถึงการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าคงคลังมากกว่าจ่ายเพื่อผลิตสินค้าคงคลัง

(3) ประโยชน์ของสินค้าคงคลัง

- ถ้าเป็นสินค้าคงคลังประเภทวัตถุคิบ จะทำให้หน่วยผลิตสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างราบรื่น เมื่อว่าจะมี fluctuation เกี่ยวกับการจัดส่งวัตถุคิบจากหน่วยผลิตอื่นๆ

- ถ้าเป็นสินค้าคงคลังประเภทสินค้า จะทำให้ธุรกิจสามารถผลิตสินค้าได้ตามใบสั่งซื้อ (order) เมื่อว่าจะมี temporary fluctuation ในอัตราการผลิตและอัตราการขายก็ตาม

(4) การลงทุนรวมและการลงทุนสุทธิ (Gross and Net Investment)

- **การลงทุนรวม** (gross investment) ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ การลงทุนเพื่อทดแทนสิ่งที่สึกหรอ (replacement investment) หรือที่เรียกว่า capital consumption allowance หรือเรียกว่าค่าเสื่อมราคา ทั้งนี้เพื่อรักษาระดับ Capital Stock ให้คงเดิม อีกส่วนหนึ่งคือการลงทุน

สุทธิ (net investment) ซึ่งจะมีค่าเท่ากับการลงทุนรวมหักออกจากลงทุนเพื่อทดแทนสิ่งที่สึกหรอ นั้นคือ

$$\text{Net Investment} = \text{Gross Investment} - \text{Replacement Investment}$$

ถ้าการลงทุนสุทธิ (net investment) เป็นบวกแสดงว่า สินค้าคงคลัง (stock of capital) ของระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น การลงทุนรวม (gross investment) ทั้งหมดจะรวมอยู่ในบัญชีรายได้ประชาชาติ เพราะสินค้าเพื่อการลงทุนทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และผลิตภัณฑ์ประชาชาติเหล่านี้ก่อให้เกิดรายได้ (และมีการซื้อขายเกิดขึ้น) ทั้งนี้ไม่คำนึงว่าสินค้าที่ผลิตนั้นจะเป็นการลงทุนสุทธิ (net investment) หรือเป็นเพียงการลงทุนเพื่อทดแทนสิ่งสึกหรอ (replacement investment)

ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล (Government Purchasing of Goods and Services : G₂) รายจ่ายนี้คำนวณเฉพาะที่จ่ายไปให้บริการฟรีเท่านั้น ไม่รวมกับรายจ่ายของรัฐบาลที่ใช้จ่ายไปในการก่อสร้างและในการดำเนินกิจกรรมธุรกิจ เพราะรายจ่ายเหล่านี้ได้รวมอยู่ในรายจ่ายเพื่อการลงทุนแล้ว นอกจากนี้รายจ่ายประเภทเงินโอนของรัฐบาล เช่น เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินประกันสังคมที่จ่ายให้กับคนแก่ไข辰 อายุ จ่ายค่าประกันการว่างงาน สวัสดิการ และคอกเบี้ยเงินถูกต่างๆ ของรัฐบาล เป็นด้าน ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินโอนดังกล่าวไม่นับรวมในค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่รวมอยู่ในรายได้ประชาชาติ เพราะค่าใช้จ่ายของรัฐบาลประเภทดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลผลิตในปัจจุบัน

ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่รวมอยู่ในรายได้ประชาชาติจะรวมเฉพาะ
ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่ก่อให้เกิดสินค้าและบริการในปัจจุบัน
ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินโอนของรัฐบาล

เนื่องจากบริการของรัฐบาลเป็นการบริการฟรีและมิได้นำออกมารายในท้องตลาด ดังนั้นจึงไม่ทราบว่ามูลค่าของบริการของรัฐบาลในราคากลางเป็นเท่าใด เราจึงแต่เพียงว่า

ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการให้บริการเหล่านี้เป็นเพื่อไร ซึ่งค่าใช้จ่ายของรัฐบาลดังกล่าวคือราคากัน ดังนั้นในการคำนวณผลผลิตของรัฐบาลจึงคิดเป็นมูลค่าราคากันมากกว่าราคาน้ำดื่ม

ค่าใช้จ่ายแยกออก ได้เป็น

- ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากหน่วยผลิต
- ค่าใช้จ่ายประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง เป็นเดือน ค่าล่วงเวลา ฯลฯ
- ค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ

มูลค่าส่งออกสุทธิ (Net Export : NX) เพื่อศึกษาดูว่าการนำเข้าและการส่งออกของสินค้าและบริการมีผลต่อรายได้ประชาชาติอย่างไร

(1) การนำเข้า (Imports : M_i) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการที่นำเข้า ตัวอย่างเช่น ต้ามุน US ไปซื้อรถที่ทำในญี่ปุ่น แล้วส่งเข้ามาขายในประเทศไทย US มูลค่ารถบันต์ที่คน US ซื้อ จะรวมค่าบริการของคนขายในประเทศไทย US และค่าขนส่ง ดังนั้นมูลค่าของนำเข้า จะต้องนำรายการบันต์ที่ซื้อมาหักออกจากค่าบริการของคนขายในประเทศไทย US และค่าขนส่งด้วย แต่สำหรับประเทศไทยที่บันนี้จะแตกต่างจากใน US เพราะเราไม่มีเรือนรรทุกสินค้าอยู่ ดังนั้nmูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจะคิดในราคาก.c.i.f. (หมายถึง ราคาน้ำที่รวมค่าระหว่างและค่าเบี้ยประกัน) แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริโภค การลงทุน และค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้รวมมูลค่าของการนำเข้าไว้ ดังนั้น การคำนวณ มูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศจึงต้องหักค่าใช้จ่ายในการนำเข้าออก

(2) การส่งออก (Export : X_e) หมายถึง มูลค่าของสินค้าที่ส่งออกไปขายในต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เพราะเป็นสินค้าที่ผลิตภายในประเทศทำรายได้ให้กับคนในประเทศไทย แต่สินค้านี้ไม่ได้ขายในประเทศไทย ดังนั้นจึงไม่ได้รวมในค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน และค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ดังนั้nmูลค่าของผลิตภัณฑ์ในประเทศจึงต้องรวมมูลค่าของการส่งออก สำหรับประเทศไทยที่บันนี้ค่าของ การส่งออกคิดมูลค่าตาม f.o.b. (หมายถึง ราคาน้ำที่ไม่รวมค่าน้ำส่งหรือค่าระหว่าง แต่เป็นราคาน้ำที่ส่งถึงท่า)

$$\text{มูลค่าส่งออกสุทธิ (Net Export : } NX_a = \text{ มูลค่าการส่งออก (} X_a \text{)} - \text{ มูลค่าการนำเข้า (} M_a \text{)}$$

ถ้า NX_a มีค่าเป็นบวกแสดงว่า X_a มากกว่า M_a หมายความว่าดุลการค้าเกินดุล
ถ้า NX_a มีค่าเป็นลบแสดงว่า X_a น้อยกว่า M_a หมายความว่าดุลการค้าขาดดุล

ค่าใช้จ่ายรวม (Total Expenditure)

$$GDP \text{ ทางด้านค่าใช้จ่ายรวมจะมีค่าเท่ากับ } C_a + I_a + G_a + X_a - M_a$$

ตารางที่ 2.6 รายได้ประชาชนติดที่คำนวณทางด้านรายจ่ายของประเทศไทยคิดตามราคากลางระหว่างปี 2537-2540

(หน่วย : ล้านบาท)

	2537	2538	2539	2540
รายจ่ายเพื่อการบริโภคของเอกชน	1,959,732	2,229,259	2,510,293	2,646,800
รายจ่ายในการบริโภคของรัฐบาล	354,387	413,018	467,607	471,252
รายจ่ายในการสะสมทุนคงที่เมืองต้น	1,450,220	1,716,034	1,893,694	1,595,455
ส่วนเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง	10,020	17,696	28,001	-26,472
เท่ากับ รายจ่ายในการบริโภคและการสะสมทุน เมืองต้น	3,774,359	4,376,007	4,899,595	4,687,035
บวก การส่งออกของสินค้าและบริการ	1,408,699	1,749,310	1,807,317	2,265,877
เท่ากับ รายจ่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เมืองต้น และการนำเข้า	5,183,058	6,125,317	6,706,912	6,952,912
หัก การนำเข้าของสินค้าและบริการ	1,584,474	2,030,830	2,096,641	2,200,217
เท่ากับ รายจ่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เมืองต้น (GDP)	3,598,584	4,094,487	4,610,271	4,752,695
บวก ความคาดคะเนอันทางสถิติ	35,912	91,142	-1,780	-28,588
เท่ากับ ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเมืองต้น (GDP)	3,634,496	4,185,629	4,608,491	4,724,107
หัก ภาษีทางอ้อมหักเงินอุดหนุน ค่าใช้จ่ายกินทุน	436,815	498,874	559,639	541,785
บวก รายได้สุทธิจากต่างประเทศ	395,952	469,180	553,642	631,044
เท่ากับ รายได้ประชาชนติด	-55,791	-68,202	-102,084	-122,124
	2,745,938	3,149,373	3,393,126	3,429,154

ที่มา : รายได้ประชาชนติดของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ตารางที่ 1 หน้า 19

ตารางที่ 2.7 GDP ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่คำนวณทางด้านค่าใช้จ่ายในปี 2537

รายการค่าใช้จ่าย	พันล้านเหรียญสหรัฐ	% ของ GDP
รายจ่ายในการบริโภค	4628.4	68.7
รายจ่ายของรัฐบาล	1175.3	17.4
รายจ่ายในการลงทุน	1032.9	15.3
การส่งออกสุทธิ	-98.2	-1.5
รวม	6738.2	100.0

ที่มา : Survey of Current Business, June 1995 ข้างในหนังสือ Economics ของ Lipsey-courant ed II ตารางที่ 22-2

จากตารางที่ 2.7 จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของคนในประเทศ U.S. เป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ตารางที่ 2.8 GDP ของประเทศไทย ราคาน้ำดื่ม คำนวณทางด้านรายจ่าย ระหว่างปี 2537

รายการ	ล้านบาท	% ของ GDP
- รายจ่ายในการบริโภคของเอกชน	1,959,732	53.92
- รายจ่ายในการบริโภคของรัฐบาล	354,387	9.75
- รายจ่ายในการสะสมทุนคงที่รวม กายในประเทศไทย	1,450,220	39.90
- ส่วนเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง	10,020	.28
- การส่งออกสุทธิ	-175,775	-4.84
- ผลิตค่าตอบแทน	35,912	.99
- GDP	3,634,496	100

ที่มา : รายได้ประชาชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ตารางที่ 1 หน้า 9

จากตารางที่ 2.8 จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของคนไทย เป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภค

3. การวัดค่า GDP ทางด้านรายได้ (GDP from Income side)

ในการผลิตสินค้าและบริการจำเป็นจะต้องใช้ปัจจัยการผลิต คือมีการซึ่งงาน การเช่าที่ดิน และการใช้ทุน การคำนวณ GDP ทางด้านรายได้จะรวมถึงผลตอบแทนที่จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิต ดังนั้นมูลค่าของผลผลิตจะต้องเท่ากับมูลค่าของรายได้ที่จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิต

ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต หรือ รายได้ของเจ้าของปัจจัยการผลิตมี 4 ประเภท ได้แก่ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร

- ค่าจ้าง (wages) ค่าจ้างและเงินเดือน (ซึ่งในรายได้ประชาชาติเรียกว่า ค่าตอบแทนของแรงงาน แต่โดยทั่วไปเรียกว่า ค่าจ้าง) ซึ่งเป็นรายจ่ายสำหรับการได้รับบริการจากแรงงานโดยตรงแล้ว ค่าจ้างยังรวมถึงผลตอบแทนอื่นๆ เช่น การยกเว้นภาษี (taxes withheld) การประกันสังคม เงินที่จ่ายให้กับกองทุนบำนาญ และสิทธิประโยชน์อื่นๆ หรือกล่าวโดยรวมๆ ว่า ค่าจ้างจะรวมทุกอย่างที่จ่ายให้กับแรงงานอันเนื่องมาจากการผลิต

- ค่าเช่า (rent) หมายถึง ค่าเช่าที่เอกชนได้รับจากการให้เช่าทรัพย์สินต่างๆ เช่น ที่ดิน หรือปัจจัยอื่นๆ รวมทั้งค่าเช่าบ้านที่เจ้าของเข้าอยู่อาศัยเองด้วย

- ดอกเบี้ย (interest) ดอกเบี้ยจะรวมถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการฝากธนาคาร ผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้กิจการภายนอก และรายได้จากการลงทุนอื่นๆ

- กำไร (profit) กำไรบางส่วนได้จ่ายในรูปเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น กำไรส่วนที่เหลือบริษัทได้นำไปใช้ในการดำเนินกิจการ กำไรส่วนแรกเรียกว่า distributed profit กำไรในส่วนหลังเรียกว่า undistributed profit หรือ retained earning ในการคำนวณ GDP จะรวมกำไรทั้ง 2 ประเภทด้วย ในนักชีรากได้ประชาชาติจะแบ่งกำไรออกเป็น 2 ประเภท คือ กำไรของนิติบุคคล (corporate profit) และรายได้ของกิจการที่ไม่ใช้ในรูปนิติบุคคล (income of unincorporated businesses) ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ร้านค้าย่อย ชาวนา หุ้นส่วน และวิชาชีพต่างๆ เป็นต้น

ทั้งกำไรและค่าตอบแทนของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับจากการใช้ทุน (capital) ค่าตอบแทนจ่ายให้สำหรับกรณีขึ้นทุนไปใช้ ส่วนกำไรจะจ่ายให้กับเจ้าของกิจการในกรณีที่นำทุนไปใช้ในกิจการของตนเอง

รายจ่ายอื่นๆ ที่ไม่ได้จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิต (nonfactor payments)

- ภาษีทางอ้อมของธุรกิจ (indirect business taxes) เนื่องจากภาษีทางอ้อม องค์กรธุรกิจมีโอกาสลดภาระภาษีดังกล่าวไปให้ผู้ซื้อ โดยหากภาษีเข้าไปในราคสินค้าและบริการ ซึ่งมีทั้งภาษีสินค้าและภาษีการขาย ภาษีทางอ้อมใน US ส่วนใหญ่เป็นภาษีการขายปลีก

ตัวอย่างเช่น ถ้าสินค้าราคา 10 เหรียญ US โดยรวมภาษีการขาย = .50 เหรียญ US ดังนั้นรายได้ที่จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตเพียง 9.50 เหรียญ US สำหรับอีก .50 เหรียญ US ของราคตลาด ซึ่งเป็นภาษีรวมอยู่ใน GDP ในกรณีหมายความว่าค่า GDP = 10 เหรียญ US แต่รายได้ = 9.50 เหรียญ US.

ดังนั้นถ้าต้องการเปลี่ยนจาก Total Income เป็น Total Output จะต้องรวมภาษีทางอ้อมของธุรกิจเข้ากับ Total Income

- เงินอุดหนุน (subsidies) เนื่องจากเงินอุดหนุนเป็นเงินที่รัฐบาลจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตซึ่งหน่วยผลิตได้นำไปจ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตเป็นค่าน้ำทุนการผลิต ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินอุดหนุนนี้จะทำให้รายได้สูงกว่าราคตลาดของผลผลิต

ตัวอย่างเช่น สมมุติว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าราคา 150 บาท เพื่อคุ้มทุนจะขาย ในราคา 140 บาท โดยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล 10 บาท จะเห็นว่ารายได้ที่บริษัทได้รับจากการผลิตสินค้าจำนวน 150 บาท แต่ราคากลางเพียง 140 บาท ส่วนต่างระหว่างรายได้กับราคาตลาดของผลผลิต = 10 บาท ซึ่งก็คือเงินอุดหนุนนั้นเอง ดังนั้นถ้าต้องการเปลี่ยนรายได้รวมเป็นผลผลิตรวมจะต้องนำเงินอุดหนุนมาหักออกจากรายได้รวม

$$\begin{aligned} \text{Net Domestic Product} &= \text{Wages} + \text{Rent} + \text{Interest} + \text{Profit} \\ &\quad + \text{Indirect Taxes} - \text{Subsidies} \end{aligned}$$

Indirect Taxes net subsidies = Indirect Business Taxes - Subsidies

- ค่าเสื่อมราคา (depreciation) เป็นมูลค่าของทรัพย์สินที่สึกหรอเนื่องจากถูกใช้ในกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ขึ้นสุดท้าย ซึ่งรวมอยู่ในกำไรรวม แต่เนื่องจากจะต้องชดเชยค่าสึกหรอจากการใช้ทุน (capital) ในกระบวนการผลิต ดังนั้นค่าเสื่อมราคาจึงไม่รวมอยู่ในกำไรสุทธิ เนื่องจากค่าเสื่อมราคาไม่ใช่รายได้ที่มาจากการใช้ปัจจัยการผลิต มูลค่าของค่าเสื่อมราคาเป็นการลงทุนใหม่เพื่อทำให้เครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในสภาพเดิม

$$\boxed{\text{GDP} = \text{NDP} + \text{Depreciation}}$$

ตารางที่ 2.9 รายได้ประชาชาติของประเทศไทยคำนวณทางด้านรายได้คิดตามราคาน้ำดื่ม

(หน่วย : ล้านบาท)

	2537	2538	2539	2540*
ค่าตอบแทนแรงงาน	1,011,868	1,210,481	1,343,678	1,413,403
เงินเดือนและค่าจ้าง	966,237	1,156,271	1,286,363	1,353,793
การป้องกันประเทศไทย	40,704	48,574	50,414	52,300
การประกันสังคม	4,927	5,636	6,901	7,310
รายได้จากเกย์ครหรหรือกิจการอื่นๆ ที่ไม่ใช่นิติบุคคล	929,068	979,550	997,465	1,063,501
รายได้จากเกย์คร	238,432	281,872	301,159	309,115
อื่นๆ	690,636	697,678	696,306	754,386
รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือนและสถาบัน เอกสารที่ไม่แสวงหากำไร	359,217	475,408	552,980	563,664
ค่าเช่า	96,305	104,520	112,612	122,237
คอกเบี้ย	202,901	304,664	375,470	385,671
เงินปันผล	47,474	48,782	44,001	26,530
รายได้จากทรัพย์สินสำหรับผู้กำกับคนโดยบาย	12,537	17,442	20,897	29,226
การออมของนิติบุคคลและรัฐวิสาหกิจ	306,301	322,340	312,572	204,503
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	138,138	162,115	176,294	166,387
เงินโอนนิติบุคคล	9,167	10,349	12,622	11,547
รายได้ของรัฐบาล	4,481	4,943	6,609	8,469
รายได้ของครัวเรือนและสถาบันที่ไม่หากำไร	4,686	5,406	6,013	3,078
รายได้จากทรัพย์สินและการประกอบการของรัฐ	52,942	54,901	68,429	85,426
กำไรของรัฐวิสาหกิจ	34,894	34,785	42,923	56,945
ค่าเช่า คอกเบี้ยและเงินปันผล	18,048	20,116	25,506	28,481
หัก คอกเบี้ย หนี้ของรัฐบาล	20,666	14,244	9,429	12,859
หัก คอกเบี้ย หนี้ของผู้บุกรุก	40,097	51,527	61,485	66,418
รายได้ประชาชาติ	2,745,938	3,149,373	3,393,126	3,429,154

*ตัวเลขประมาณการ

ที่มา : รายได้ประชาชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ตารางที่ 9 หน้า 16

ตารางที่ 2.10 GDP ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่คำนวณทางด้านรายได้ในปี 2537

ส่วนประกอบของรายได้	พันล้านเหรียญ US	% ของ GDP
- ผลตอบแทนของแรงงาน	4,004.6	59
- รายได้ของธุรกิจ	1,046.4	15
- ค่าใช้จ่ายกินทุน	715.3	11
- ภาษีทางอ้อมและเงินโอนหัก ออกจากการเงินอุดหนุน	584.7	9
- ดอกเบี้ย	409.7	6
- รายได้จากการเช่า	27.7	
- ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ	-30.9	
GNP	6,726.9	100
- หักรายได้สุทธิจากต่างประเทศ	<u>-11.5</u>	
GDP	6,738.4	

ที่มา : Survey of Current Business, June 1995)

จากตารางที่ 2.10 เป็นการหาค่า GDP ทางด้านรายได้ของประเทศ US ในปี 2537 เป็นการรวมรายได้ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้าและบริการขึ้นสุดท้าย จะเห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่เกือบ 60% ของ GDP จ่ายให้แก่แรงงานในรูปค่าจ้างเงินเดือน และอื่นๆ

- รายได้ของธุรกิจ (business income) จะรวมรายได้ของธุรกิจที่เป็นทั้งนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

- ค่าใช้จ่ายกินทุน (capital consumption allowance) เป็นส่วนหนึ่งของรายได้ของธุรกิจ ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการทดแทนค่าเสื่อมหรือของทุนในระหว่างปี

- ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ (statistical discrepancy) หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้ประชาชาติกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การที่ต้องนำส่วนที่คลาดเคลื่อนทางสถิติมาแสดงไว้เพื่อทำให้การประมาณค่าทั้ง 2 แหล่งในการคำนวณรายได้ประชาชาติถูกต้องตรงกัน และทำให้เห็นข้อผิดพลาดอันเกิดจากการประมาณการนี้เป็นเท่าไคร

- รายได้สุทธิจากต่างประเทศ หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศหักออกจากรายจ่ายที่จ่ายให้กับคนต่างชาติซึ่งลงทุนภายในประเทศไทย

การคำนวณรายได้ประชาชาติในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จำแนกรายได้ในด้านต่างๆ ของเอกชนและรัฐบาลสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 2.11 ดังนี้

1. ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้าง เป็นผลตอบแทนแก่ลูกจ้างที่มีส่วนในการผลิต

2. ผลตอบแทนจากที่ดิน ทุน และการประกอบการ ได้แก่

ก. รายได้จากการประกอบการที่มีนิติบุคคล ได้แก่รายได้จากการประกอบการเกษตร การประกอบอาชีพอิสระอื่นๆ

ข. กำไรของนิติบุคคลที่จัดสรรก่อนหักภาษี ได้แก่เงินออมนิติบุคคล ภาษีเงินได้นิติบุคคล กำไรที่รัฐวิสาหกิจนำส่งรัฐ

ค. รายได้จากการพยุงสินของครัวเรือน รัฐบาล เงินโอนนิติบุคคล ได้แก่ รายได้จากการพยุงสินของครัวเรือน รายได้จากการพยุงสินของรัฐบาล เงินโอน นิติบุคคล

ตารางที่ 2.11 GDP ของประเทศไทย ณ ราคาตลาด คำนวณทางด้านรายได้ ปี พ.ศ. 2539

ส่วนประกอบของรายได้	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละของ GDP
1. ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้าง	1,343,678	29.16
2. ผลตอบแทนจากที่ดิน ทุน และการประกอบการ	2,120,362	46.01
2.1 รายได้จากการประกอบการที่มิใช่นิติบุคคล	997,465	
2.1.1 การเกษตร	301,159	
2.1.2 อื่น ๆ	696,306	
2.2 กำไรของนิติบุคคลที่ขัดแย้งกับหักภาษี และ กำไรนำส่งรัฐ	531,789	
2.2.1 เงินออมนิติบุคคล	312,572	
2.2.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	176,294	
2.2.3 กำไรที่รัฐวิสาหกิจนำส่งรัฐ	42,923	
2.3 รายได้จากการพัฒนาสินค้าและบริการ รัฐบาลและ เงินโอนนิติบุคคล	591,108	
2.3.1 รายได้จากการพัฒนาสินค้าและบริการ	552,980	
2.3.2 รายได้จากการพัฒนาสินค้าและบริการ	25,506	
2.3.3 เงินโอนนิติบุคคล	12,622	
หัก คอกเบี้ยหนี้บริโภคของครัวเรือน	61,485	1.33
หัก คอกเบี้ยหนี้สาธารณะ	9,429	.20
3. รายได้ประชาชาติ (NI)	3,393,126	
4. ภาษีทางอ้อมหักเงินช่วยเหลือรัฐบาล	559,639	12.14
5. สำรองค่าเสื่อมของสินทรัพย์ทุนดราเว	553,642	12.01
6. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP)	4,506,407	
7. หัก รายได้สุทธิจากต่างประเทศ	-102,084	-2.21
8. ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (GDP)	4,608,491	100.00

ที่มา : จากตารางที่ 2.9 และ 2.2

2.8 รายได้สุทธิส่วนบุคคล (Disposable Personal Income)

ในเรื่องรายได้สุทธิส่วนบุคคล ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นที่เกี่ยวกับเรื่องรายได้ประชาชาติประเทศต่างๆ ว่า รายได้สุทธิส่วนบุคคลเป็นรายได้ที่扣掉คงถึงมือผู้บริโภคโดยตรงซึ่งผู้บริโภคสามารถที่จะใช้จ่ายได้ (ถ้าต้องการ) ดังนั้นการวัดรายได้สุทธิส่วนบุคคลทำให้สามารถจะวัดได้ว่าครัวเรือนสามารถจะใช้จ่ายเงินหรือออมเงินได้มากน้อยแค่ไหน การคำนวณหาค่ารายได้สุทธิส่วนบุคคลอย่างง่ายๆ ก็คือการเอาค่า GNP มาหักออกจาก GNP ในส่วนที่ครัวเรือนไม่ได้รับ น้ำรายได้ที่ไม่ได้จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ตกถึงมือของเอกชน ในการคำนวณรายได้สุทธิส่วนบุคคลของ US. ค่า GNP ส่วนที่ครัวเรือนไม่ได้รับ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายกินทุน (capital consumption allowance), รายได้จากการภาษีสุทธิ (taxes net of subsidies), กำไรที่ไม่ได้จัดสรร (retained earning) และดอกเบี้ยที่จ่ายให้สถาบัน (interest paid to institutions) ส่วนรายได้ที่ไม่ได้จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ตกถึงมือของเอกชน คือ เงินโอนประเทศต่างๆ เช่น เงินเดียงซีพจากประกันสังคม เป็นต้น ซึ่งจากการคำนวณค่า disposable income ในปี 2537 = 4,959 พันล้านเหรียญ US คิดเป็น 72% ของ GDP และประมาณ 82% ของ NDP สำหรับประเทศไทยค่าของ disposable income ในปี 2534-2537 เป็น 66.80% 65.58% และ 64.10% ของ GDP ตามลำดับ (คำนวณจากข้อมูลรายได้ประชาชาติในประเทศไทย พ.ศ. 2536 ตารางที่ 2 หน้า 7 และตารางที่ 9 หน้า 48)

2.9 การวัดค่าที่แท้จริงและค่าที่เป็นตัวเงิน (Real and Nominal Measure)

1. ความหมาย จากการที่กล่าวในตอนต้น คือ

ค่า GDP ที่เป็นตัวเงิน คือค่า GDP ณ ระดับราคาปัจจุบัน (current prices) หรือ ที่เรียกว่า Nominal National Income

ค่า GDP ที่แท้จริง คือค่า GDP ณ ระดับราคานิฐาน หรือที่เรียกว่า Real National Income

2. สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของ GDP

- ค่า GDP ที่เป็นตัวเงินเปลี่ยนแปลงอาจเนื่องมาจากสินค้าหรือปริมาณสินค้า ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนแปลงทั้งราคาและปริมาณสินค้า
- ค่า GDP ที่แท้จริงเปลี่ยนแปลง แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงในปริมาณผลผลิตที่แท้จริง

3. การเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ประชาชาติระหว่างปีต่างๆ

เพื่อต้องการคุณการเปลี่ยนแปลงในปริมาณสินค้าและบริการที่ผลิตได้ ทั้งนี้เพื่อจะนำไปวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเปรียบเทียบ GDP ตามราคานาด จึงไม่สามารถทราบการเปลี่ยนแปลงได้ถูกต้อง ถ้าต้องการปริมาณการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง จึงมีความจำเป็นจะต้องขัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าและบริการอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาออกไป การขัดผลของการเปลี่ยนแปลงราคาออกไปนี้ เรียกว่าตัวปรับค่า (implicit deflator) เพื่อให้เป็น GDP ณ ราคางานที่ก็คือค่าใช้จ่าย GDP ที่แท้จริง

2.10 มูลค่ารวม, ผลิตภาพ และมูลค่าต่อบุคคล (Total Values, Productivity, and per capita Values)

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ Real GDP เพิ่มขึ้นคือ

1. เพิ่มปัจจัยการผลิต ซึ่งได้แก่ การเพิ่มน้ำดของจำนวนที่ดิน แรงงาน และทุนที่ใช้ในการผลิต
2. การเพิ่มผลิตภาพในการผลิต ซึ่งได้แก่ การเพิ่มผลผลิตต่อหนึ่งหน่วยของปัจจัยการผลิต

ในการวัดจะวัดผลผลิตประเภทใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการศึกษา ถ้าต้องการศึกษาการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการครองชีพ (living standard) ก็ควรวัดผลผลิตต่อบุคคล (output per

person หรือที่เรียกว่า per capita output ถ้าต้องการทราบผลิตภาพการผลิต ก็ควรวัดผลผลิตต่อ แรงงานหรือต่อชั่วโมงทำงาน (output per worker or output per hour of work)

ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตต่อบุคคลกับผลิตภาพการผลิต พบว่าถ้าผลิตภาพในการผลิตของแรงงานเพิ่มขึ้น จะมีผลทำให้ผลผลิตต่อบุคคลเพิ่มขึ้น และเมื่อผลผลิตต่อบุคคลเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยการผลิตคงที่ จะทำให้แต่ละบุคคลมีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่เมื่อผลผลิตเพิ่มทำให้คนทำงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ผลผลิตเฉลี่ยต่อบุคคลอาจจะไม่ต่างกว่าแต่ก่อน การวัดผลิตภาพการผลิตเป็นการวัดความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการที่ดีที่สุด

2.11 กิจกรรมที่ไม่นับรวมในรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติเป็นการวัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระบบตลาดภายในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดให้ (ปกติ 1 ปี) แต่ก็มีกิจกรรมจำนวนมากที่เกิดขึ้นนอกตลาด ซึ่งมีอยู่ในตัวเลขการสำรวจรายได้ประชาชาติ ถึงแม้ว่ากิจกรรมเหล่านี้จะไม่รวมอยู่ใน GDP และ GNP อย่างเป็นทางการ แต่กิจกรรมเหล่านี้ได้ใช้ทรัพยากรอย่างแท้จริงและสนองความต้องการอย่างแท้จริง กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่

1. กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (Illegal Activities)

GDP จะไม่วัดกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย แม้ว่ากิจกรรมดังกล่าวจะดำเนินธุรกิจ โดยการผลิตสินค้าและบริการอุตสาหกรรมที่ต้องลดตามปกติ และก่อให้เกิดรายได้ให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตก็ตาม เช่น การพนัน โลเกลี่ และการค้ายา เป็นต้น กิจกรรมที่ผิดกฎหมายซึ่งไม่ได้รวมในรายได้ประชาชาติ บางทีไม่ใช่เป็นกิจกรรมเล็กๆ เช่น ดำเนินการค้ายาอย่างเดียวใน US เป็นธุรกิจที่ทำรายได้เป็นหลักพันล้านเหรียญ US

2. กิจกรรมที่ไม่ได้นับทึก (Unreported Activities)

กิจกรรมที่ไม่ได้รวมใน GDP เป็นกิจกรรมที่ไม่เปิดเผย (underground economy) การแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในกิจกรรมนี้โดยตัวของมันเองถูกต้องตามกฎหมายอย่างสมบูรณ์ แต่บุคคลาของ การแลกเปลี่ยนดังกล่าวไม่ได้นับทึกไว้ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งเป็นการผิดกฎหมาย

ดังนั้นมูลค่าการแลกเปลี่ยนดังกล่าวซึ่งไม่ได้บันทึกไว้จึงไม่ได้นำไปรวมใน GDP ในประเทศต่างๆ มีตัวเลขเศรษฐกิจที่ไม่ได้เปิดเผย (underground economy) จำนวนมากจากการประมาณการมูลค่าของรายได้ที่อยู่ในเศรษฐกิจที่ไม่เปิดเผยใน US เพิ่มจาก 2% ถึง 15% ของ GDP ใน Italy มีรายได้ที่อยู่ในเศรษฐกิจที่ไม่เปิดเผยเกือบ 25% ของ GDP

3. กิจกรรมนอกตลาด (Non Market Activities)

กิจกรรมนอกตลาดจะไม่นับรวมใน GDP ซึ่งกิจกรรมนอกตลาดได้แก่ ทำงานบ้าน กิจกรรมต่างๆ ที่ทำเพื่อตนเอง ทำงานอาสาสมัครต่างๆ เป็นต้น

กิจกรรมนอกตลาดมีความแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ ในชนบทมีกิจกรรมนอกตลาดมากกว่าในเมือง ในประเทศด้อยพัฒนาจะมีกิจกรรมนอกตลาดมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ข้อควรระวังคือ การนำข้อมูลของ GDP ไปใช้ในการวิเคราะห์จึงต้องพิจารณาถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันด้วย เช่น เมื่อได้ยินว่า per capita GDP ของ Nigeria ประมาณ 900 เหรียญ US ต่อปี เราจะไปเบริญเทียบความอยู่ดีกินดีของคน US ใน Ohio ซึ่งมีรายได้ในระดับเดียวกับ Nigeria ว่ามีความเป็นอยู่เหมือนคน Nigeria ไม่ได้ เพราะ Nigeria กับ Ohio มีความแตกต่างกันทางสังคมและวัฒนธรรม

4. ผลเสียที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ (Economic “Bads”)

เมื่อเศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบ ความแออัดและสิ่งต่างๆ ก่อให้เกิดความไม่น่ายินดีต่อกลางเป็นอยู่ของคนสมัยใหม่ รายได้ประชาชัติจะวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้หักผลเสียหรือความไม่ดี (Bads) ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตัวอย่าง เมื่อมีโรงงานผลิตไฟฟ้าเกิดขึ้น ผลก็คือ มีไฟฟ้าใช้ ผลเสียคือ การมีโรงงานผลิตไฟฟ้า ก่อให้เกิด sulfur dioxide ในอากาศ ซึ่งเป็นผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ในการคำนวณ GDP จะรวมมูลค่าของพลังงานที่ขายไป แต่ไม่ได้นำมูลค่าของการสูญเสียที่เกิดขึ้นมาหักออกเป็นต้น